zákonové přihlíželi ktomu, aby v žádném městě a v žádné osadě nebylo více živnostníků, nežli co jich nezbytně jest zapotřebí, a vyžadovali, aby každý dříve nežli obdržel právo nějaké řemeslo nebo živnost samostatně provozovati svou schopnost k tomu prokázal: tento nový řád v duchu ústavní svobody v Rakousku stávající povoloval každému rakouskému občanu politicky a mravně zachovalému právo jakoukoli živnost třeba několik najednou provozovat, nic nehledě na to, zdali tím dřívější řemeslníci a podnikatelé živnosti v jmenu trpěti nebudou, nebo zdali žadatel jest k obmyšlené živnosti dle potřeby vzdělaný a způsobilý.

Vydán nový živnostenský řád s ohledem na ústava v Rakousku.

... Zima toho roku byla mírná ale jaro bylo příliš deštivé, pro mokro bylo zlé setí a to se opozdilo až do května, brambory se sázely až ku konci května. Však vzdor tomuto pozdnímu setí přišly žně dosti ranné, do konce července bylo skoro po žních, zůstalo jen málo na srpen. Ale úroda byla slabá, zvláště zemčat bylo málo, proto bylo mezi lidmi dost zle o obživu, obilí se však nezdražilo, bez pochyby proto, že nejen o potraviny ale také o peníze byla všude veliká nouze.

Opozdění jarní setí avšak dosti ranné žně ale se špatným výsledkem.

1860. 20. října. Jeho Veličenstvo František Josef I. vydal velepamátný svůj revers tak zvaný „císařský diplom“, v kterém se garantuje, že od této chvíle bude právo zákony dávati, je měniti a rušiti v Rakousku vykonáváno vždy jen se společným působením zemských sněmů, a dle případnosti se spolupůsobením říšské rady. Diplom ten ustanovuje, které záležitosti budou se vyřizovati na říšské radě a které na zemských sněmech, a zároveň císař pán v něm slibuje, že všichni Jeho následníci trůnu císařského budou povinni tento diplom při svém nastoupení vlády podepsati.

K vydání toho diplomu pohnulo císaře pána nabyté Jeho přesvědčení, že dosavádní ministerská politika tak zvaná Bachovská ústava jest od národů nenáviděná a vůbec pro ně záhubná, proto uminil si, že bez přivolení národů žádný zákon více nevydá.

Velepamátný diplom císaře Františka Josefa I., a co v sobě obsahuje.

... V témto roce vykonala se další stavba okresní silnice od nové školy Kněžické k Chroustovu a až k Slavostícům na hranice Královéměsteckého okresu, čímž naše úloha byla zcela vykonána, ale okresy Libáňský a Jičínský provedly tuto stavbu silnice několik roků později; okres Bydžovský pak, který měl staviti této silnice malý díl jen asi 300 sáhů dlouhý, odkládal s tím více nežli 10 roků, až konečně musil býti od veleslavn. zemského výboru v Praze důtklivou pohrůžkou k tomu donucován.

Dokončení stavby okresní silnice na území okresu Královéměsteckého.

... Povětrnost tohoto roku byla příznivá, jaro přišlo krásné a setba konala se při pohodlném počasí velmi snadně, na to pak hned po zasetí přicházely úrodné deště v hojnosti, nepotkala osení žádná nehoda a tudy také byla toho roku hojná úroda.

Hospodářské zprávy, vydatná polní úroda toho roku.

1861. 27. února. Podle nového politického zřízení měly se obecní zastupitelstva a představenstva každé 3 roky znovu voliti, že ale podkrajské úřady brzy po jejich ustavení zanikly a okresní soudcové, jimž byla politická správa přidělena, malého dozoru na obecní záležitosti věnovali, tak v mnoha obcích zanedbávalo se nové volby konati.

2. srpna. Na konci července se rozpršelo a pršelo skoro celý týden, od čehož stalo namoklo a vody se zvedly. V Chroustové a na blízku nebylo tím učiněno jiných škod, nežli že plno obilí zrostlo, ale dle jistých zpráv sem došlých byla dne 2. srpna t. r. pod Krkonošskými horami při řekách Jizery, Kamenice a Nisy taková povodeň, že mnoho domů pobrala a zbořila, mnoho továren porouchala, mosty odnesila, na mnoha místech pro potoky a řeky zcela nové koryta jiným směrem vymlela, mnoho pozemků navždy zkazila, an všechnu hlínu do velké hloubky vypláchla a jen holá skaliska nechala, jiné zase kamenitým rumem na kolik střevíců výšky zanesla, též dost lidů o život připravila a pobrala.

Veliká povodeň pod Krkonošskými horami, pobrala domy, mosty, lidi a t. d.

21. srpna. Narodil se princ rakouský Rudolf František Karel Josef jakožto korunní princ, neboť jsa prvním synem Jeho Veličenstva císaře pána má se státi nástupcem Jeho Rakouského trůnu. Narození toto bylo po celé říši s největší radostí uvítáno a od všech národů v Rakousku okázale oslaveno.

Narodil se korunní princ Rudolf.

... Snahou důst. p. faráře Ant. Černý-ho byly do kostela Chroustovského pořízeny dvě nové korouhve červené barvy a jeden nový ornát.

Nové korouhve a ornát v Chroustové.

... V témto roce začala se stavět v Kněžicích nová školní budova, ku které byl dne 19. srpna základní kámen položen, ale teprve ku konci srpna 1859 byla dostavena, a až 13. října 1859 vysvěcena.

Stavba nové školy v Kněžicích.

1859. Toho roku muselo Rakousko vésti v Italii válku s tamějšími povstalci, jimž pomahalo Sardinské a Francouzské vojsko. Dle pověsti bojovalo prý naše vojsko velmi udatně, jak to nepřátele sami uznávali, ale při neschopnosti nebo nevěrnosti komanda Rakousko přece prohrálo. Skrze tuto prohru ztratilo Rakousko celou zemi Lombardii s hlavním městem Miláno až po řeku Minzcio.

V příčině této války učinila naše vláda státní přirážku ke všem c. k. daním ve výši 25%, tak že na každé 4 zlaté daní připadlo 1 zlatý této přirážky, jíž se obecně říkalo válečná přirážka, a ta měla trvat jen tak dlouho, pokud se výlohy s tou Italskou válkou způsobené neuhradí, zatím ale ta samá trvá až dosud, jenom že v pozdějších letech byla sloučena s řádnými daněmi. Přirážka tato byla uložena i na všechny nepřímé poplatky, jako jsou kolky, taxy za knihovní vklady, poplatky z pozůstalosti a t. d., která taktéž až posud trvá.

Válka v Italii, kterou Rakousko prohrálo a tím provincii Lombardii ztratilo.

Původ válečné přirážky 25%

... V témtéž roce stavěla se nová okresní silnice od Králova Městce přes Slověvěř do Kněžic, která dle konkurenčního ujednání okresů: Městeckého, Libáňského, Bydžovského a Jičínského, má se postaviti až do Jičína. K opatření nákladu na tuto stavbu po území okresu Městeckého byla před tím uložena a po 5 roků vybírána jistá okresní přirážka, která byla již veskrze vybrána, a z té samé se působením c. k. okresního politického úřadu tato stavba silnice prováděla. V roce 1859 postavila se tatáž silnice jen od Městce po novou školu v Kněžicích.

Postavena okresní silnice z Městce do Kněžic.

20. prosince. Byl vydán a prohlášen nový řád živnostenský, který se podstatně lišil od dřívějších zákonů v příčině živnostníků vydaných; kdežto staří

4. července. V noci před sv. Prokopem byl tak silný mráz, že skoro všechny bramborové nati a prosa zmrzly, též všechno jiné osení a v lesích doubí zmrzlo.

Veliký mráz 4/7.

... Toho roku byl Kněžický kostel od malíře Františka Krátkého ze Sadské vymalován, a sice vymaloval na stěnách hlavní oltář a 4 postranní oltáře, pak na stropě 2 veliké obrazy, též obarvil a pozlatil kazatelnu a křtitelnici.

Malba v Kněžickém kostele.

... Obilní žně v tomto roce vypadly tam, kde kroupy nepoškodily dost obstojné, možno jej počítati mezi úrodná léta, v Chroustově však vypadly žně dost chudé, též lučních sen a otav ~~byl~~ sklidilo se málo ale dobře se usušily a byly výtečné. Ceny obilní poněkud klesly.

Zprávy hospodářské.

1857. 27. července. Tento den byl velmi bouřlivý, první bouřka toho dne přišla o 3. hodině odpoledne, při které mnoho posekaného a již svázaného obilí ve snopech a mandelech promoklo. O 6té hodině pak přišla druhá mnohem strašlivější bouřka, na mnoha místech hrom udeřil a také ve Vesku v hospodě blesk projel komínem do malé světničky, kde kamna a rozličné nářadí roztloukl. V té samé bouřce zabil hrom jistého 14 roků starého chlapce jménem Krill-a ze Smidar, který sloužíc v Kněžicích co pasák právě v té bouřce hnal dobytek z pastvy domů, jejž blesk se 3. kusy dobytka zastihl a na dobro zabil. Jeden kus toho dobytka zůstal uprostřed zabitých na živu.

Dvě bouřky za den, při nichž blesk uhodil.

Hrom zabil pasáka s 3. kusy dobytka.

1. listopadu. Dle zákona od toho dne nastaly v Rakousku nové peníze. Až dosud byly v oběhu některé druhy peněz z doby bankocedule z roku 1800 a 1807 a šajnové peníze z roku 1812, pak peníze nastavší v roce 1816 zvané Conventionní mince čili stříbro. Nové tyto peníze dostaly jméno „Rakouské číslo" a jsou proti stříbrné minci o 1/20 lehčí, totiž 20 zlatých stříbra platí 21 zlatých rak. čísla; jeden zlatý těch nových peněz drží v sobě 100 krejcarů, kterým se prozatím říkalo „stotiny", aby se rozeznávalo, zdali míní kdo starý nebo nový krejcar, když pak staré krejcary vymizely přestalo jméno stotiny. Nových zlatníků v nové minci razí se ze hřivny stříbra 21 kusů, a tím dají se pohodlněji s pruskými a saskými penězi vyměňovati, neboť platí pruský a saský tolar 1½ zlatého rak. čísla.

Nastaly nové peníze v rakouském čísle.

Hodnota těch peněz proti starým.

... Toho roku bylo jaro příznivé a byly snadné práce se setím, měsíc květen byl teplý a suchý, potom pak často navlhlo, předce však sklizeň obilí a jiných plodin nebyla valná, jediné bramborů se hojně urodilo. Ceny obilní zůstaly od loňského roku v stejné výšce.

Příznivé jaro a předce malá úroda.

1858. Poněvadž po celou zimu bez úlevy mrzlo a sníh v jaře odešel roztáním od slunce, byla země hned v jaře suchá, když pak celý čas až do 7. července pořád nepopršelo nastalo příliš veliké sucho, při němž z nedostatku vláhy ozimní i jarní osení zašlo. Trávy na lukách a jetele na polích vyhořely, sekat nebylo co musely se jen vypásat, na občinách pastva uschla a vyhořela. Byl veliký nedostatek krmiva pro dobytek, a ještě větší nouze byla o vodu, protože všechny prameny přeschly, ani ve studnách, ani v potocích a loužích vody nebylo.

Veliké sucho, neúroda obilí i píce a veliká nouze o vodu.

obilí usejovala. Mandelů bylo málo a sýpka byla taktéž malá i špatného zrna, brambory se neurodily skoro žádné a ovoce bylo po skrovnu. Na cenách obilních však nepřiskočilo, snad byla v jiných krajinách mnohem lepší úroda nežli zde.

neúrodný rok.

1855. Království České bylo poznovu na kraje rozděleno, a sice nyní definitivně, kdežto ono rozdělení v roce 1849 bylo jen prozatímné. Dle tohoto skutečného rozdělení jest v Čechách utvořeno 13 krajů, jenž jsou: 1. Kraj Boleslavský se 17 okresy a se 386.029 obyvateli na prostoře 62·4 □ mil. Krajské soudy dva, v Boleslavi a v Liberci; 2. Kraj Budějovický s 15. okresy a s 259.321 obyvateli na prostoře 78·8 □ mil; 3. Kraj Čáslavský se 14. okresy a 340.670 obyvateli na prostoře 68·6 □ mil; 4. Kraj Jičínský se 16. okresy a 318.857 obyvateli na prostoře 51·6 □ mil; 5. Kraj Chebský s 19. okresy a 342.750 obyvateli na prostoře 75·8 □ mil; 6. Kraj Chrudimský s 12. okresy a 331.445 obyvateli na prostoře 58·3 □ mil; 7. Kraj Královehradecký s 13. okresy a 330.073 obyvateli na prostoře 51·6 □ mil; 8. Kraj Litoměřický s 19. okresy a 386.761 obyvateli na prostoře 55 □ mil; krajské soudy dva, v Litoměřicích a v České Lípě; 9. Kraj Písecký se 13. okresy a 288.625 obyvateli na prostoře 77·4 □ mil; 10. Kraj Plzeňský s 18. okresy a 358.793 obyvateli na prostoře 85·9 □ mil; 11. Kraj Pražský s 20. okresy a 441.209 obyvateli na prostore 101·5 □ mil; 12. Kraj Táborský se 16. okresy a 330.080 obyvateli na prostoře 80·6 □ mil; 13. Kraj Žatecký s 15. okresy a 220.112 obyvateli na prostoře 55 □ mil. V každém kraji jest jeden krajský soud, ale v Boleslavském a Litoměřickém jest po dvou. Město Praha nenáleží do žádného kraje, ono jest podřízeno přímo c.k. místodržitelství má 67.260 obyvatelů na prostoře 0·2 □ mil. Celé České Království má 4,404.985 obyvatelů a prostoru 902·9 čtvereč. mil.

Markrabství Moravské jest rozděleno do 6. krajů a má 1,851.509 obyvatelů na prostoře 386·2 □ mil.

České království poznovu rozděleno v kraje; lidnatost a rozloha každého nového kraje též celé České zemi.

16. září. V Králověm Městci byla zařízena stanice četnické stráže a také hned byla dvěma četníky obsazena.

Četnická stanice v Králové Městci.

... Při povětrnosti neudálo se krom náramného vichru dne 1. června, 3. srpna a 25. srpna nic znamenitějšího, úroda byla asi prostřední, pšenice následkem rzi je postihnuvší byly na zrno špatné, rezné a scvrklé, též sláma byla od té rzi jaksi nakažena, a skrze to bylo několik případů onemocnění dobytka na plicní zánět. Obilní ceny se v tomto roce jen málo změnily.

Škodná rez na pšenici a slámě

1856. Zima se v pravou dobu vystála a přinesla pohodlné jaro, země byla zdělána jako v zahradách a zaselo se pěkně až milo, načež v noci na 8. dubna přišel tichý mírný déšť a po něm všechno osení, jetele i luka pěkně rostly.

Příznivé jaro.

30. května. Přišla toho roku první bouřka s velikým lijákem a krupobitím, při které kroupy u Jesenic mnoho škod nadělaly, na to dne 5. června o 7. hodině odpoledne přišla opět bouřka s větrem a velikými kroupami, které u Chroustova, u Dvořišť, u Žlunic a dále k Smidarům osení potloukly a velikých škod způsobily.

Veliké krupobití hned 30. května a 5. června.

... Tento rok byl sušší než obyčejně, úroda polní byla asi prostřední, obilí dobře sypalo a bylo užitečného zrna. Ovocní sklizeň byla též asi prostřední a všechno bylo výborné zvláště švestky. Jetelové semínka letos v jaře zaseté pro sucho a parno hned po zasetí uvezly, a tudy nebyla pro příští rok na jetele žádná naděje. Obilí a všechny hospodářské plodiny podražily až posud ceny od roku 1850 a 1851.

Hospodářské zprávy, obstojný rok.

1853. 18. února. Jistý bohaprázdný odvážlivec učinil na Jeho Veličenstvo císaře pána Františka Josefa I. útok k zavraždění, když tento se po hradební zdi blíže staré Korutanské brány s hrabětem Donellem procházel, zasadiv Mu do týla silné bodnutí ostrým nožem jako dýka na obě strany nabroušeným, však rána trefila na přesku nákrčníku a tak císaři pánu jen nepatrně ublížila. Odvážlivec ten byl na místě zatknut a dle zasloužení odejmutím života potrestán. Na tom místě dal císař pán postaviti ke cti Spasitelově skvostný chrám Páně, který byl později o slavnosti Jeho stříbrné svatby dne 24. dubna 1879 vysvěcen.

Útok na život Jeho Velič. císaře Františka Josefa.

... Vojtěch Svoboda rolník z Běchar darovał do kostela v Chroustově nový lustr z vlastního svého nákladu.

Dar Vojtěcha Svobody do kostela v Chr.

... Rok 1853 byl mokrý, spadlo dešťů mnohem více nežli průměrně příslušelo, zeleniny v zahradách nemusely se skoro po celé léto zalívati. Úroda obilí byla na mandele sice dost hojná ale sýpka u něho byla až ku podivu malá, pšenice sypaly z mandele 2-4 čtvrtce, žita též tak a ječmeny skoro ještě méně, oves od 1 věrtele do půl korce, skrze což všemu obilí značně připlatilo, platil totiž 1 strych žita 8 až 10 zl., pšenice 10 až 12 zl., ječmena 7 až 9 zl., ovsa 4 až 5½ zl., hrachu 11 až 12 zl., čočky 12 až 14 zl. stříbra. Jetele nebyly skoro žádné, za to ale sklizeň sena na lukách byla hojná a taktéž ovoce se urodilo znamenitě, všech druhů bylo dost, až se stromy pod jeho tíží lámaly.

Mokrý rok, neúroda obilí a drahota, jen ovoce a sena obstojně.

1854. 9. března. V Kopidlni konal se znamenitý pohřeb v Pánu zesnulého důst. p. Františka Aloise Vacka děkana a vikáře Kopidlnského, c. k. dvorního kaplana a školdozorce, při kterémž pohřbu byl přítomen veliký počet duchovenstva ano i také kapitolní děkan z Králova Hradce s biskupskou infulí a berlou, dále p. krajský z Jičína, mnoho úřednictva a učitelstva mimo velikého zástupu obyčejného lidu.

Slavný pohřeb v Kopidlni důst. p. Frant. Vacka děkana a vikáře.

24. dubna. Jeho Veličenstvo císař Rakouský František Josef I. vstoupil toho dne do stavu manželského s Její Jasností Alžbětou Amalií Evgenií princeznou Bavorskou dcerou Jeho královské Výsosti Maxmiliana Josefa vévody v Bavořích.

Sňatek císaře pána s princeznou Alžbětou Amalií z Bavor.

30. května. Toho dne odpoledne začalo bez bouřky pršeti, kterýžto déšť stával se vždy větší a prudší až konečně ve 4 hodiny přešel v neobyčejně silný liják s bouřícím větrem, z čehož za krátkou dobu strouhy a potoky se tak rozvodnily, že málokdo takové spousty vody zde pamatoval. Vody ty trvaly přes celou noc a ještě ráno, teprv k polednímu druhého dne spadly.

Neobyčejně silný déšť a povodeň.

13. července. Jeho biskupská Milost nejdůst. p. Karel Bor. baron Hanl biskup Královéhradecký uděloval v kostele Žlunickém svátost sv. biřmování.

Biřmování v Žlunicích.

... Tento rok byl neúrodný, jaro i léto byli příliš deštivé, všude bylo v obilí mnoho trávy, která se pro přílišné mokro na poli usušiti nemohla a která

Velmi mokrý a

			za robotu			za desátek		
34	Pižlová Anna	celý statek . .	378	-	rak. čísla	85	55	stříbra
35	Novozámský Frant.	půllánik . .	283	50	„ „	126	45	„ „
36	Lehnal Frant.	„ „ .	189	-	„ „	79	15	„ „
37	Brzáková Anna	„ „ . .	273	-	„ „	63	25	„ „
38	Sládek Václav	celý sedlák .	430	50	„ „	126	45	„ „
39	Navrátil Jan	„ „ .	467	-	„ „	174	20	„ „
42	Hanuš Matěj	chalupník .	294	-	„ „	72	30	„ „
43	Sládek Josef	„ „ .	220	50	„ „	79	15	„ „
45	Šejn Jan	„ „	199	50	„ „	79	15	„ „

... V Chroustově zemřel učitel p. Jan Macal ve stáří 72 roků a jest zde pochován. Tentýž zastával učitelství v Chroustově od roku 1809 až do 1826 a od roku 1846 až do r. 1851, tedy celkem 22 roků.

Zemřel učitel p. Jan Macal.

23. března. Nastoupil nový učitel ve škole Chroustovské p. František Novotný rodem ze Žeretic tehdáž 34¾ roků starý, narozen dne 3. července 1816., kterýž po odbyté Pedagogii byl nejprvé druhým podučitelem ve Veselí, potom podučitelem na Hradišťku, později provisorním učitelem filiální školy na Tuři, načež stal se provisorem lokální školy v Chotěšicích, pak provisorem na škole Chroustovské, na to byl 5 roků podučitelem v Králové Městci, a konečně obdržel místo co řádný učitel v Chroustově.

Nový učitel Chroustovský p. Frant. Novotný ze Žeretic.

22. listopadu. Po smrti p. faráře Josefa Sobotky obdržel faru Žlunickou důst. p. Antonín Černý z Hořic rodilý. On byl nejprvé 11 roků kaplanem v Miletíně, potom 2 roky v Smidarech, na to 13 roků zámeckým kaplanem v Dymokurách, konečně od 27. září r. 1847 byl administratorem fary Kněžické, odkudž dostal se za faráře do Žlunic. Kde zemřel dne 21. září 1862. Za kaplany měl u sebe v první době P. Václava Šimerka, později vel. p. Josefa Nováka z Mlčlíšan, který po smrti p. faráře Ant. Černého byl administratorem této fary od 21. září 1862 až do 15. února 1863.

Nastoupil co farář Žlunický důst. p. Antonín Černý z Hořic.

... Při cenách obilních nestala se od předešlého roku žádná podstatná změna, neboť skrze skrovnou úrodu zde a ještě více v Uhrách, kde mokro od roku 1850 dosud mělo zlý vliv na úrodu tohoto roku, podráželo obilí svou vysokou cenu. Ovoce však urodilo se v tomto roce znamenitě.

Hospodářské zprávy.

1852. 27. května. Vydán nový trestní zákon v duchu ústavní svobody, který proti dřívějšímu zákonu vyznamenával se tím, že rozlišoval trestné skutky do třech hlavních druhů, totiž: zločiny, přečiny a přestupky, a že nedovoloval trest smrti, nýbrž na místě toho 20ti letý žalář, kdežto starý zákon znal jen zločiny a přestupky, a na jisté zločiny ukládal také trest smrti.

Vydán nový trestní zákon.

... V Kněžicích byly toho roku pořízeny nové věžové hodiny, které jim zhotovil p. Jan Janata hodinář v Poděbradech za hotovou cenu 800 zl. šajnů, čili 320 zl. stříbra, při čemž zároveň zhotovil 5¼ ciferník do vnitř kostela, kde nad hlavním oltářem hodiny čas ukazují. Právě o půlnoční poprvé šly a odbíjely.

V Kněžicích pořízeny nové věžové hodiny.

1850.

veliké dávno nevídané hnutí vojenské, neboť táhly vojenské sbory skrz osadu Chroustovskou skoro každý den, někdy dva denně, které několikrát byly zde na noc ubytovány. Nedošlo však k žádné válce, proto že Prus byv tím ustrašen postoupil se konem o urovnání rozháraných státních poměrů zahraniční politiky, a v krátce bylo naše vojsko povoláno zpět, tak že než přišly Vánoce odtáhlo všecko nazpátek.

a obsazení pruských hranic.

... Tohoto roku bylo více mokro než sucho, zvláště v Uhrách spadlo mnoho deštů, kde pro mokro zůstalo mnoho polí neosetých, a skrze to zvýšily se obilní ceny tak, že prodával se 1 korec pšenice za 8–10 zl., žita za 6–8 zl., ječmena za 4–5 zl. stříbra.

Zprávy o povětrnosti, o úrodě a o obilních cenách.

... Od statku obecního v Chroustově prodalo se s svolením c.k. Krajského úřadu kus obcíny pro vystavení 6. baráků, a sice na východní straně obce za panským rybníkem „Návesníkem", hned nad náhonem u téhož rybníka ve břehu; pro každý barák odměřilo se místo ve výměře 100 □ sáhů a za každé to místo tržilo se 16 zlatých stříbra. Na těch místech postavily se domky čís. pop. 51, 52, 53, 54, 55 a 56, neboť před tím bylo v Chroustově všech domů jen 50. Tehdáž položil se základ k rozšíření osady.

Vystavění 6. nových baráků na obci za Návesníkem

1851. Vykonány byly komise za příčinou výkupu zrušené roboty, desátku, úroků a dávek emphiteutních dle zákona od 7. září 1848; stalo se jich ocenění a zkapitalisování v mírných cenách, tak že každý povinník mohl s tím býti spokojen, ale vrchnosti a farářové domnívali se, že tím jsou na jejich příjmech a požitcích mnoho zkráceni. Ohledně roboty počítala komise za jeden potažní den 30 kr. a za pěší den roboty 6 kr., ohledně desátku počítala za korec vechové míry: pšenice 5 zl. 11 kr., žita 3 zl. 37 kr., ječmena 2 zl. 54 kr., ovsa 1 zl. 51 kr. stříbra.

Výkup roboty, desátku a podobných břemen uskutečnění.

Tehdáž bylo v Chroustově 8 celých statků, 7 půllánů a 10 chalup, kterým byly vyvazovací kapitaly tak vypočteny, že musili vyplati následovně:

Č.p.	Jméno		za robotu			za desátek		
1	Štiba Václav	chalupník	31	50	rak. čísla	—	—	
3	Bittman Jan	celý sedlák	430	50	„ „	174	20	stříbra
4	Pekárková Anna	chalupnice	105	–	„ „	31	40	„ „
5	Říha Jan	„ „	105	–	„ „	31	40	„ „
7	Jančák Josef	celý sedlák	567	–	„ „	126	45	„ „
10	Jahodovy sirotci	půllánik	262	50	„ „	63	25	„ „
11	Rygl Josef	celý sedlák	567	–	„ „	158	30	„ „
12	Miklovský Jan	„ „	567	–	„ „	126	45	„ „
13	Khopp Antonín	půllánik	399	–	„ „	63	25	„ „
14	Stejnar Frant.	chalupník	105	–	„ „	31	40	„ „
15	Římal Frant.	„ „	105	–	„ „	31	40	„ „
16	Sládek Václav	celý sedlák	441	–	„ „	190	10	„ „
17	Vor Jan	půllánik	273	–	„ „	79	15	„ „
18	Štiba Frant.	„ „	273	–	„ „	79	15	„ „
20	Sládek Václav	chalupník	136	50	„ „	47	35	„ „
21	Růžl Frant.	„ „	105	–	„ „	47	35	„ „

Mnoholi musil každý rolník v Chroustově výkupného kapitálu zaplatit.

krajů, při kterých jsou c.k. okresní soudcové, nimž spolu jest přidělena politická okresní správa, pak c.k. berní úřadové a c.k. knihovedení. V krajských městech zřízeny c.k. krajské soudy, c.k. krajské úřady a c.k. okresní finanční ředitelstva. Vedle toho byly zřízeny při větších okresích c.k. podkrajské úřady pro politickou správu vždy asi nad 3. okresy. Na místě Dymokurského panství byl zřízen c.k. okresní úřad co soud v Králověm Městci jsouc podřízen pod c.k. podkrajský úřad v Poděbradech.

zemských, krajských a okresních.

Též obcím a městům dostalo se od vlády zcela nového zřízení. Dosavádní rychtářové na větším díle od vrchnostenského úřadu ustanovení, a konšelové od občanstva zvolení, byli nyní zrušeni a na jejich místo ustanoven tento správní organ: V každé katastrální obci má se zvoliti jistý počet výborů, a tito mají ze sebe zvoliti jednoho za hlavu obce s hodností představeného, vedle něho 2 nebo 3 obecní radní. Představený s radními tvoří představenstvo, kterému svěřena jest politická správa v přenešené působnosti, a členům výboru s představenstvem v čele náleží spravovati obecní jmění ve vlastní působnosti mající spolu opatřovati prostředky k náležitému vykonání obecních břemen a povinností.

Obcím dáno nové zřízení s rozsáhlejší působností

Posledním rychtářem v Chroustově byl Václav Sládek sedlák č.p. 38 trvaje v této hodnosti asi od roku při němž byli konšelové: Jan Bittman rolník č.p. 3, Frant. Vaníček rolník č.p. 10 a Frant. Stejnar rolník č.p. 14.

9. února. Vyšel nový kolkový zákon, kterým bylo zastaveno vydávání štemplů, totiž prázdného archu papíru s vytištěným kolkem na papíru samém, a zaveden prodej kolkových známek o sobě, jakéž si musí každý, kde štemplovaný čili kolkovaný papír potřebuje, na obyčejný papír přilepiti a písmem přepsati.

Zrušeno štemplování papíru a zavedeny kolkové známky.

26. června. Bedřich kníže ze Schwarzenbergů byvši již dříve jmenován papežským kardinálem, byl zvolen za Pražského arcibiskupa, na kterouž to hodnost byl pak brzy dosazen.

Kníže Schwarzenberg arcibiskupem.

V září. V Chroustově provedena volba obecního výboru a obecního představenstva dle nového zřízení, při kteréž u přítomnosti a poradního účinkování c.k. podkrajského komisaře p. Pulkrábka byli zvoleni: za představeného p. Jan Šein chalupník č.p. 45, za I. radního p. Josef Rygl sedlák č.p. 11, a za II. radního p. Václav Sládek sedlák č.p. 16, kteříž složili přísahu věrnosti a poslušnosti císaři pánu a svědomité šetření Jeho zákonů v chrámu Páně Chroustovském u přítomnosti celého výboru a množství lidu do rukou jmenovaného c.k. podkrajského komisaře.

Zvolena první správa obecní v Chroustově dle nového zřízení obecního.

29. září. Vydán pro Rakousko řád notářský a zavedené notářské kanceláře, tehdáž jen při větších okresních soudech, ant se osob k tomu způsobilých nedostávalo, později ale byla při každém okresním soudu notářská kancelář ustavena.

Zavedení notářských kanceláří.

V prosinci. Za příčinou politických rozdvojšek mezi Rakouskou a Pruskou vládou byly České hranice při pomezí Pruském od 60,000 rakouského vojska obsazeny, což se v několika dnech vykonalo, a to způsobilo zde a všude smírem k Pruským hranicím

Veliké vojenské tažení k ochraně

29. října. Byl vydán zákon o dani z příjmu, kterým jest v celém Rakousku zavedena nová dříve nikdy nebývalá daň na všechny třídy lidu, jež možno usvědčiti z nějakých příjmů.

Zavedení nové daně z příjmů.

19. prosince. Za místodržitele v Království Českém byl od císaře pána povolán a ustanoven baron Mecséry, jelikož dřívější vladař země princ Štěpán byl do jiných vysokých vládních úřadů přesazen.

Baron Mecséry místodržitelem v Čechách.

… Téhož roku byla Česká země, která od dávna a až dosud čítala 16 krajů, totiž: 1. Boleslavský, 2. Bydžovský, 3. Královéhradecký, 4. Chrudimský, 5. Čáslavský, 6. Táborský, 7. Budějovický, 8. Prachenský, 9. Klatovský, 10. Plzeňský, 11. Loketský, 12. Žatecký, 13. Litoměřický, 14. Rakovnický, 15. Berounský, 16. Kouřimský, nově rozdělena jen na 7 krajů, a sice: 1. Pražský, 2. Budějovický, 3. Pardubický, 4. Jičínský, 5. Českolipský, 6. Chebský, a 7. Plzeňský.

Změna Českých krajů dle starého rozdělení země, totiž dle nového rozdělení.

V rocích 1848 a 1849 byly v oběhu samé papírové peníze, neboť následkem toho velikého převratu v politice a nákladů, jež to vyžadovalo, kolovala všeobecná pověst, že Rakouský stát musí udělat bankrot, a proto každý kdo nějaké kovové peníze ať od zlata nebo stříbra jakož i od mědi v rukou měl, pečlivě je uschoval, tak že z oběhu úplně vymizely, ani jediného kovového penízu viděti nebylo. Z toho povstala přenáramná potíž při koupi a prodeji a při všech obchodech, neb nejmenší peníze byly papírové pětky stříbrné mince, jelikož bankocetky od šajnů byly již dávno dříve z oběhu vzaty, kterak ale bylo možno s těmi pětkami vyrovnávati se při obchodech a při všeliké koupi? Proto dala vláda na rychlo natisknouti papírových zlatek a dvouzlatek a povolila zlatky trhati na 4 čtvrtky, čímž dosáhlo se aspoň tak malých peněz, že byl v oběhu nejmenší kus 15 kr. stříbra. Ale to bylo pořád ještě málo, a proto bylo od vysoké vlády hlavním místům povoleno vydávati zemní papírové poukázky po 10 kr. a 20 kr., jakýchž Praha vydala za 100 tisíců zlatých, a když ani to potřebě nevyhovovalo bylo každému továrníku a většímu kupci, který mohl jistou záruku dáti, povoleno peněžní poukázky vydávati, kteréž koncesse hleděl každý použít i vydali množství poukázek po 10, 6, 5, 4, 3, 2 a 1 krejcarů, tak že konečně žádná nouze o drobné peníze nebyla, ale po dlouhý čas byly čistě jen samé papírky jedinou mincí. Těmto penízům od soukromníků vydaným říkalo se obecně „Šandýnky".

Papírové peníze jedinou mincí v oběhu.

Veliký nedostatek drobných peněz.

Šandýnky, papírové to peněžní poukázky od měst, továrníků a větších obchodníků.

Zatím vydala vláda papírové 10 kr. a 6 kr. a dala narazit množství stříbrných 6 krejcarů, ale lehké mince, totiž s množstvím přísady mědi a skla, tak že za to nestály a proto je lidé neschovávali. Po zaplacení těchto stahovaly města, továrníci a kupci jejich poukázky zpět a za nedlouho je úplně stáhly, aniž by kde slyšeti bylo, že by byl některý ten privátní vydavatel peněžných poukázek nějaký švindl s tím provedl.

1850. **1. února.** Byly zavedeny nové cís. král. soudy a úřady. V Praze zřízen c. k. vrchní zemský soud, pro politické záležitosti c. k. místodržitelství a pro berniční záležitosti c. k. zemské finanční ředitelství. Každý kraj rozdělen na jistý počet o-

Zavedení nových c. k. soudů a úřadů.

Podobně v Chroustově zůstalo ono v roce 1850 zvolené zastupitelstvo a představenstvo v jeho nezměnitelnosti až do roku 1861. Teprv na začátku tohoto roku provedla se volba nového výboru, kterýž dne 27. února zvolil ze sebe nové představenstvo. Při této volbě byli zvoleni: p. František Khopp chalupník č. p. 57 za starostu, p. Josef Pížl sedlák č. p. 34 za prvního radního a p. Josef Houžvička půlláník č. p. 13 za druhého radního. Po roce se p. Frant. Khopp z této hodnosti představenské poděkoval, a na jeho místo byl za starostu obce zvolen p. Václav Sládek sedlák č. p. 16, radní však zůstali ti samí.

Zvoleno nové představenstvo obecní v Chroustově.

19. dubna. V Chroustově zuřil veliký požár, který vznikl v domku č. p. 30 asi o půlosmé hodiny zvečera a v krátké době rozšířil se na 10 domů. Shořelo 6 baráků č. p. 28, 29, 30, 31, 32, 33, a 4 sedlské živnosti č. p. 35, 36, 37 a 38. Stodola neshořela žádná. Poněvadž ony baráky stály před ohněm velmi těsně u sebe, tedy pro nové jich stavby rozvolnila se místnost tak, že na spáleništi postavily se toliko 4 domky a pro ostatní dva vyprostředkovalo se místo na obci pod Pitrákem v zadu domku č. p. 56. Přenešené ty domky jsou č. p. 29 a 32.

Veliký požár v Chroustově, shořelo 10 domů.

3. července. Jistý M'Elhenny nájemník statku kapitána Funka v Titusville v západní Pensylvanii vydoloval první zřídlo petrolejové, kterýž pramen vydával denně nejméně 250 sudů petroleje. Tentýž Elhenny nalezl později na půdách Funkova dvorce pramen na petrolej, který vydával denně 3000 sudů toho svítiva. Pramen tento nazývá se „Empirovo zřídlo". Dále jsou světuznámé prameny petrolejové: pramen Egbertův a pramen Oil při řece Creeku, oba v Pensylvanii.

Objevení prvního petrolejového pramene v Pensylvanii.

… V tomto roce trvaly počasy v pravidelném průběhu, jsouce spíše proti obyčeji a průměru sušší nežli vlhčí. Úrody polní byly ku spokojenosti rolnictva, nepotkaly je žádné veliké nehody ani při zrůstu ani při sklizení, a protož udržovaly se ceny obilní skoro pořád stejné, ne draho, ne lacino.

Zpráva hospodářská.

1862. **21. září.** V Žlunicích zemřel farář důst. p. Antonín Černý rodák Hořický, který byl zde farářem od 22. listopadu r. 1851, tedy skoro 11 roků. Po jeho smrti držel na této faře administraci místní kaplan P. Josef Novák.

Umření faráře p. Antonína Černého.

1863. **15. února.** Přistěhoval se do Žlunic co nový farář důst. p. Josef Jiříček z Hořic rozený, který byl nejprvé 1 rok kaplanem v Chomuticích a pak 5 roků v Králové Městci, potom byl 3 roky zámeckým kaplanem v Dymokurách, na to 11 roků administratorem fary Kněžické, a konečně stal se farářem v Žlunicích. Tento duchovní byl nadmíru hodný muž, svou snášelivostí, horlivostí a nábožností získal si všude, kde kněžský úřad konal, veliké obliby, vážnosti a přízně, ale v Žlunicích netěšil se dlouho svému zlepšenému postavení, již při nastoupení této fary byl velmi churavý a brzy na to dne 16. června 1863 v Žlunicích zemřel, kdež pochován jest. Kaplanem u něho byl vel. p. Josef Novák, a ten po jeho smrti byl po druhé administratorem na této faře až do příchodu nového faráře.

Nový farář žlunický důst. p. Josef Jiříček.

7. dubna. Rozhodnutím vys. c. k. místodržitelství, daného vyhotovení (?) c. k. okresního úřadu Králoměsteckého a patronátního úřadu Dymokurského byly obce Dubečno a Vosek od školy Chroustovské odškoleny a ke škole Kněžické přiškoleny, následkem čehož

Obce Dubečno a Vosek od školy